

1.

	Fikir Akımları	Açıklama
I.	İslamcılık	Osmanlı Devleti içinde yaşayan tüm milletleri hiçbir ayırım yapmaksızın Osmanlı toplumu hâlinde birleştirmeyi amaçlamıştır.
II.	Osmanlıcılık	Müslüman toplulukların devletten ayrılmasını önlemek ve bütün Müslümanları halifenin yanı padişahın çevresinde bir çatı altında toplamayı amaçlamıştır.
III.	Türkçülük	Devlet içinde Türklerin etkin hâle getirilmesi; Anadolu, Kafkasya ve Türkistan Türkleri ile ilişkilerin geliştirilmesini amaçlamıştır.
IV.	Batıcılık	Osmanlı Devleti'nin güçlenmesi için Avrupa'nın askerî, siyasi, ekonomik, teknolojik, düşünce ve yaşam biçiminin örnek alınmasını amaçlamıştır.

Tablodaki fikir akımı ve açıklama eşleştirmesinin doğru olabilmesi için numaralanmış ifadelerden hangi ikisinin yer değiştirmesi gerekir?

A) I ve II

B) I ve III

C) II ve IV

D) III ve IV

2.

Tanzimat Fermanı ile istediği kazanımları elde edemeyen Osmanlı Devleti 1856'da Tanzimat Fermanı'nın devamı niteliğinde olan Islahat Fermanı'nı ilan etti. Osmanlı Devleti bu fermanla 1856 Paris Konferansı'nda Rusya'ya karşı diğer büyük Avrupa devletlerinin desteğini almayı amaçladı. Islahat Fermanı ile gayrimüslimlere, Müslümanlarla eşit haklar vererek devlete bağlılıklarını artırmak istedi.

Buna göre Osmanlı Devleti'nin Islahat Fermanı'nı ilan etmesinde aşağıdakilerden hangisinin etkisinden söz edilemez?

- A) Yenilik taraftarı olan Jön Türklerin baskılarının
B) Azınlıkların ayrılıkçı tutumlarının önlenmek istenmesinin
C) Tanzimat Fermanı'nın beklentileri karşılayamamasının
D) Dış siyasette müttefik elde etme düşüncesinin

3.

Osmanlı Devleti, 19. yüzyıla gelindiğinde Sanayi İnkılabı ve sömürgecilik faaliyetlerinden olumsuz etkilendi. Avrupa'nın fabrikalarda oldukça ucuza ürettiği mallar kapitülasyonlar nedeniyle Osmanlı topraklarında kolayca satıldı. Böylece Osmanlı Devleti, Avrupalı devletlerin açık pazarı hâline geldi. Osmanlı üreticileri el tezgâhlarında üretim yaptıkları ve ucuz Avrupa malları ile rekabet edemedikleri için üretimi azaltmak zorunda kaldılar. Başta İngiltere ve Fransa olmak üzere Avrupa devletleri Mısır, Cezayir, Tunus gibi Osmanlı Devleti topraklarını işgal ederek sömürgeleştirdiler.

Bu metinden hareketle 19. yüzyılda Osmanlı Devleti ile ilgili;

- I. Emperyalist faaliyetlere maruz kalmıştır.
II. Ekonomik alanda zarar görmüştür.
III. Toprak kayıpları yaşamıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) II ve III

D) I, II ve III

4. Fransız İhtilali'nden en çok etkilenen devletlerden biri de Osmanlı Devleti oldu. Çok uluslu bir yapıya sahip olan Osmanlı Devleti'nde yaşayan Rum, Sırp, Bulgar, Ermeni gibi azınlıklar milliyetçilik düşüncesinin etkisiyle kendi devletlerini kurmak için ayaklandılar. Avrupalı devletler, Osmanlı içindeki azınlıkların haklarını bahane ederek devletin iç işlerine karıştılar. Osmanlı Devleti, Avrupalı devletlerin baskıları karşısında iç işlerine karışılmasını önlemek ve devletin bütünlüğünü korumak için Tanzimat ve Islahat Fermanı'nı ilan etti. Kanun-i Esasi adıyla anayasa hazırlandı, meşrutiyet yönetimine geçildi.

Bu metin;

- I. sömürgecilik faaliyetleri karşısında Osmanlı Devleti'nin durumu,
 - II. milliyetçilik fikrinin Osmanlı Devleti'ne etkileri,
 - III. Osmanlı Devleti'nin dağılmayı önleme çabaları
- konularından hangileri hakkında bilgi vermektedir?**

A) Yalnız III	B) I ve II
C) II ve III	D) I, II ve III

5. Selanik, 19. yüzyıla kadar farklı milletlerin bir arada uyum içinde yaşadıkları bir şehirdi. Türkler ile birlikte Rumlar, Sırlar, Bulgarlar, Ermeniler ve Yahudiler Selanik'te yaşayan başlıca milletleri oluşturuyordu. Birbirinden farklı dil, inanç ve yaşam biçimine sahip bu milletler Selanik'te çok kültürlü bir ortamın oluşmasına zemin hazırlamışlardı.

Bu metinden Selanik şehrinin aşağıdaki özelliklerinden hangileri ile ilgili bilgi edinilebilir?

- A) Ekonomik - Sosyal
- B) Sosyal - Kültürel
- C) Siyasi - Kültürel
- D) Siyasi - Ekonomik

6. Mustafa Kemal'in öğrenim gördüğü 19. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde geleneksel ve Batı tarzı eğitim anlayışına sahip okulların yanında gayrimüslim azınlıklara ve yabancı devletlere ait okullar da bulunmaktaydı. Özellikle yabancı devletlere ve gayrimüslim azınlıklara ait okulları devlet denetim altına almak istese de bu, o günün şartlarında mümkün olmamıştı.

Bu metin Osmanlı Devleti ile ilgili;

- I. eğitim ve öğretim birliğinin olmadığı,
- II. merkezî bir eğitim anlayışının görüldüğü,
- III. eğitimde millî menfaatlere uymayan durumların yaşandığı

yargılarından hangilerine kanıt oluşturur?

A) Yalnız III	B) I ve II
C) I ve III	D) I, II ve III

7. Mustafa Kemal'in fikir hayatını etkileyen en önemli olaylardan biri 1897 Osmanlı-Yunan Savaşı'dır. Savaş sırasında askerî idadide öğrenci olan Mustafa Kemal orduya katılmak için okuldan kaçmış ancak o gece evine sığındığı, Selanik'ten komşusu olan kadının ısrarı ile kararından vazgeçmiştir. Bu savaş askerî açıdan başarılı olmasına rağmen Osmanlı Devleti'nin herhangi bir siyasi başarı elde edememesi Mustafa Kemal'i üzmüş ve diplomasinin önemini fark etmesini sağlamıştır.

Bu metinden hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Mustafa Kemal'in vatanseverlik duygularına sahip olduğuna
- B) Osmanlı Devleti'nin dış politikada yetersiz olduğuna
- C) Osmanlı Devleti'nin askerî ve ekonomik açıdan geri kaldığına
- D) Askerî ve siyasi gelişmelerin Mustafa Kemal'in düşünce dünyasını etkilediğine

8.

Mustafa Kemal'in, Manastır Askerî İdadisi'nde öğrenim gördüğü yıllarda kütüphanede en çok zaman geçirdiği bölümlerden biri, Fransız aydınlarının eserlerinin bulunduğu raflardı. Montesquieu'nun "Kanunların Ruhu" adlı eserini defalarca okuduğu, Rousseau'nun "Toplum Sözleşmesi" adlı kitabında altını çizdiği bölümlerin olduğu, Voltaire'in akla ve bilime dayanan düşüncelerini benimsediği bilinmektedir. Aynı yıllarda Namık Kemal'in vatanseverlik ve hürriyet temalı yazılarına da büyük ilgi duyuyor, onu bir "fikir savaşçısı" olarak görüyordu.

Bu metne göre Mustafa Kemal ile ilgili;

- I. Yerli ve yabancı bazı düşünürlerden etkilenmiştir.
- II. Özgürlükçü ve akılcı bir düşünceyi benimsemiştir.
- III. Milliyetçi duygular edinmesinde yabancı düşünürler etkili olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I	B) I ve II
C) II ve III	D) I, II ve III

9.

İnkılap tarihi öğretmeni Ahmet Bey derste öğrencilerine Mustafa Kemal'in Selanik Askerî Rüştiyesindeki öğretmeni Nakiyüddin Bey ile ilgili sözlerini aktarmıştır.

"(...) bununla beraber hatırlamak gerekir ki o şartlar altında dahi bizi bugün için yetiştirmeye çalışan gerçek ve fedakâr öğretmenler, eğitimciler eksik değildi. Onların bize verdikleri feyiz elbette esersiz kalmamıştır. Şimdi burada bir yüce kişiye rastladım. O, benim rüştiye birinci sınıfında öğretmenim idi. Bana henüz ilk bilgileri öğretirken gelecek için ilk fikirleri de vermişti. Demek istiyorum ki ilk ilham, ana baba kucağından sonra okuldaki eğitimcinin dilinden, vicdanından, terbiyesinden alınır."

(Cemil Sönmez,

Atatürk'ün Yetişmesi ve Öğretmenleri, s.61.)

Buna göre derste;

- I. Mustafa Kemal'in öğrenim hayatı,
- II. Mustafa Kemal'in savaştığı cepheler,
- III. Mustafa Kemal'in fikir dünyasına etki eden öğretmenler

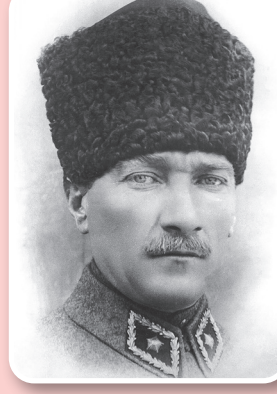
konularından hangileri işlenmiş olabilir?

A) Yalnız I	B) I ve II
C) I ve III	D) II ve III

10.

- Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür bir şairim.
- Kızlarını okutmayan millet oğullarını manevi öksüzlüğe mahkûm etmiş demektir; hüsrânına ağlasın.
- Gençler, vatanın bütün ümidi şimdi sizdedir.

- Öğretmenler! Cumhuriyet sizden fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür nesiller ister.
- Kadınlarımız erkeklerden daha çok aydın, daha çok feyizli, daha fazla bilgili olmaya mecburdurlar.
- Gençler! Vatanın ümit ve istikbali size, genç nesillerin anlayış ve enerjisine bağlanmıştır.

Yukarıda Mustafa Kemal'i etkileyen yerli yazar ve şairlerden biri olan Tefik Fikret'in ve Mustafa Kemal'in bazı konularla ilgili sözleri verilmiştir.

Bu ifadelerden hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Tefik Fikret Mustafa Kemal'i eğitimle ilgili görüşleriyle etkilemiştir.
- B) Tefik Fikret Mustafa Kemal'in askerlik hayatına yön vermiştir.
- C) Özgürlük konusunda benzer fikirlere sahiptirler.
- D) Her ikisi de gençlere ve kadınlara önem vermiştir.

